

Кәсіптік стандарт: «Магистральдық құбырларды пайдалану»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Магистральдық құбырдың желілік бөлігі (МҚЖБ) – өнімді тікелей тасымалдау жүзеге асырылатын жерасты, суасты, жербеті, жерүсті құбырлары

2) Магистральдық құбыр – өнімді қауіпсіз тасымалдауды қамтамасыз ететін желілік бөліктен және объектілерден тұратын, техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар талаптарына сәйкес келетін бірыңғай өндірістік-технологиялық кешен

3) Мұнай айдау станциясы (МАС) – магистральдық мұнай құбыры арқылы мұнайды қабылдауды, жинақтауды, сондай-ақ айдауды қамтамасыз етуге арналған құрылыстар кешені мен жабдықтар. МАС негізгі элементтері сорғы агрегаттары, резервуарлар, жеткізуші және таратушы құбырлар жүйелері, есептеу тораптары, тазалау құрылғылары мен диагностиканың ағынды құралдарын қабылдау және іске қосу құрылғылары, сондай-ақ майлау, желдету, жылыту, энергиямен жабдықтау, сумен жабдықтау, автоматика, телемеханика және т. б. жүйелері болып табылады.

4) Бөлімше – мұнай құбыры басқармасы; өндірістік қызмет көрсету базасы; бас мұнай айдау станциясы; мұнай айдау станциясы; авариялық-қалпына келтіру тірек пункті; авариялық-қалпына келтіру пункті; өндірістік-құрылымдық бөлімшенің зертханасы және мұнайды тасымалдауды және магистральдық құбырды қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету үшін қажетті өндірістік бөлімшенің құрамында құрылған басқа да қызметтер.

5) Өнім – тасымалдауға дайындалған және тиісті өнім түрі бойынша техникалық регламенттерге сәйкес келетін, тұрақты (тұрақты емес) газ конденсатын, табиғи газды, ілеспе газды, басқа да сұйық және газ тәріздес көмірсутектерді, мұнай өнімдерін қоса алғандағы мұнай.

6) Мұнайды айдау – мұнайды сорғы қондырғыларының көмегімен мұнай құбыры арқылы тасымалдау процесі

7) Жөндеу – магистральдық құбырдың желілік бөлігінің және (немесе) оның объектілерінің толық немесе ішінара пайдалану ресурсының жарамдылығын немесе жұмысқа қабілеттілігін қалпына келтіру жөніндегі іс-шаралар (операциялар) кешені

8) Техникалық диагностикалау – магистральдық құбырдың техникалық жай-күйін айқындауға арналған жұмыстар мен ұйымдастыру-техникалық іс-шаралар кешені

9) Техникалық қызмет көрсету – магистральдық мұнай құбыры объектілерінің техникалық жай-күйін бақылау, тазалау, майлау, реттеу және жұмысқа қабілеттілігін және жарамдылығын қолдау бойынша басқа да операциялар

10) Өнімді тасымалдау – өнімді жөнелтушіден қабылдау пунктінен бастап алушыға тапсыру пунктіне дейін оны магистральдық құбыр бойынша қабылдау, тапсыру, айдау, өнімді басқа да магистральдық құбырларға қотару, құю, беру, басқа көлік түріне ауыстырып тиеу, сақтау, араластыру процесі

11) Магистральдық құбырды пайдалану – магистральдық құбырдың үздіксіз, тиісінше және тиімді жұмыс істеуі үшін қажет, оның ішінде техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, техникалық диагностикалауды және жедел-диспетчерлік басқаруды қамтитын қызмет

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АҚП – авариялық-қалпына келтіру пункті

2) ЖПУ – желілік-пайдалану учаскесі

3) ТАҚП – тірек апаттық-қалпына келтіру пункті

4) АЖЖ – апаттарды жою жоспары

5) АҚЖ – апатқа қарсы жаттығулар

6) ТДҚ – тазарту және диагностика құралдары

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Магистральдық құбырларды пайдалану

5. Кәсіптік стандарттың коды: H49500007

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

H Көлік және қоймалау

49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі

49.5 Құбыр көлігінің қызметі

49.50 Құбыр көлігінің қызметі

49.50.0 Құбыр көлігінің қызметі

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Магистральдық құбырлар объектілерінің, сондай-ақ

мұнай айдау станциясының жұмыс қабілеттілігін қамтамасыз ету. "Білімдер" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімдерге қойылатын талаптармен қатар, мамандар мен жұмысшылар: еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нормаларды, жеке қорғану құралдарын пайдалану ережесін, орындалатын жұмыстардың (қызметтердің) сапасына, жұмыс орнында еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптарды, ақау түрлерін және оның алдын алу және жою тәсілдерін, өндірістік сигнализацияны білуі қажет. Сонымен қатар, біліктілігі анағұрлым жоғары жұмысшы өзінің "ікемділік" және "білімдер" бөлімдерінде санамаланған жұмыстардан басқа, біліктілігі анағұрлым төмен жұмысшылар үшін көзделген жұмыстарды орындай алуы, сондай-ақ осы кәсіптегі анағұрлым төмен разрядтағы жұмысшыларды басқара білуі тиіс. Осыған байланысты анағұрлым төмен разрядтағы кәсіптердің карточкаларында келтірілген жұмыстар анағұрлым жоғары разрядтардың сипаттамаларында әдетте келтірілмейді

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
- 2) Мұнай (газ) айдау станциясының инженері - 6 СБШ-нің деңгейі
- 3) Техникалық диагностика жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
- 4) Диагностика жөніндегі инженер - 6 СБШ-нің деңгейі
- 5) Желілік бөлім инженері - 6 СБШ-нің деңгейі
- 6) Теміржол эстакадасын пайдалану жөніндегі инженер (мұнай және мұнай өнімдері) - 6 СБШ-нің деңгейі
- 7) Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник - 4 СБШ-нің деңгейі
- 8) Технологиялық қондырғылар операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
- 9) Технологиялық қондырғылардың операторы - 4 СБШ-нің деңгейі
- 10) Желілік құбыр жүргізуші - 3 СБШ-нің деңгейі
- 11) Желілік қараушы - 2 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2147-4		
Қызмет атауының коды:	2147-4-009		
Кәсіптің атауы:	Магистральдық құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары § 29 Мұнай-газ құбырларын пайдалану жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер I категориялы Құбыр желілерін пайдалану жөніндегі инженер II категориялы Желілік бөлікті пайдалану жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды пайдалануды ұйымдастырушылық-техникалық сүйемелдеу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды пайдалану бойынша бөлімшелердің өндірістік көрсеткіштерді орындауын бақылау 2. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдығына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, диагностикалық тексеруді ұйымдастыру- техникалық қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды пайдалану бойынша бөлімшелердің өндірістік көрсеткіштерді орындауын бақылау	Дағды 1: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілері жабдықтарын пайдалану регламенттерінің сақталуын тексеру	Машықтар:
		1. Өндірістік міндеттерді орындауды ұйымдастыру және қамтамасыз ету 2. Қызметтік құжаттармен жұмыс істеу 3. Қызмет бейіні бойынша ақпаратты жинау, жүйелеу және талдау
		Білімдер:
		1. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтарын жөндеу және пайдаланудың техникалық ерекшеліктері 2. Технологиялық құбырларды, магистральдық құбырды инженерлік-техникалық қамтамасыз ету және техникалық қызмет көрсету, сондай-ақ ақаулар мен ауытқулардың типтік түрлерін жою әдістері 3. Жабдықты пайдалану жөніндегі регламенттер мен нұсқаулықтар 4. Жабдық жұмысының нормативтік және шекті параметрлері 5. Қызмет бағыты бойынша арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілерінің бекітілген жабдықтарын, қондырғылары мен жүйелерін есепке алуды жүргізу	Машықтар:
	1. Қызмет бағыты бойынша арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану 2. Дербес компьютерді және оның перифериялық құрылғыларын, ұйымдастыру техникасын пайдалану	
	Білімдер:	
	1. Кәсіби міндеттерді орындау үшін қажетті бағдарламалық қамтамасыз ету 2. Магистральдық құбыр, технологиялық құбырлар жабдықтарының техникалық деректері 3. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілері жабдықтарын пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, нормативтік құқықтық актілер, нұсқаулықтар	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Дағды 3: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдығының істен шығу және технологиялық процестің бұзылу себептерін талдау	Машықтар:	
	1. Сызбалар мен схемаларды оқу 2. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтарында жұмыстарды орындау кезінде қатерге бағалау жүргізу 3. Персонал орындаған жұмыстардың сапасына бағалау жүргізу	
	Білімдер:	
	1. Мұнай мен газдың, мұнай-газ қоспаларының физика-химиялық қасиеттері 2. Магистральдық, технологиялық құбырларды пайдаланудың технологиялық регламенті 3. Тәуекелдерді бағалаудың тәсілдері мен әдістері	

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдығына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, диагностикалық тексеруді ұйымдастыру- техникалық қамтамасыз ету	Дағды 1: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілерін пайдалану процесін қамтамасыз ету бойынша ұйымдастыру- өкімдік құжаттарды қалыптастыру	Машықтар: 1. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр объектілерінің жабдықтарына, қондырғылары мен жүйелеріне техникалық қызмет көрсету, жөндеу, диагностикалық тексеру бойынша белгіленген құжаттаманы, жұмыс жоспарларын, кестелерді, бағдарламаларды, ақау ведомостарын әзірлеу
		Білімдер: 1. Технологиялық құбырлардың, магистральдық құбырдың желілік бөлігінің және МАС технологиялық схемасы 2. Есеп беруді қалыптастыру құрылымы мен әдістері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтарына, қондырғылары мен жүйелеріне техникалық қызмет көрсету, куәландыру, диагностикалық тексеру, баптау және жөндеу жүргізуді бақылау	Машықтар: 1. Жабдықтарды жөндеуге (жөндеуден), диагностикалық тексеруге, сынауға тапсыру (қабылдау) үшін құжаттаманы қалыптастыру 2. Жабдықтар мен қондырғыларды куәландыруға және диагностикалық тексеруге техникалық тапсырма құрастыру
	Білімдер: 1. Жабдықтарды, қондырғылар мен жүйелерді жөндеу, техникалық қызмет көрсетуді орындау түрлері, әдістері мен технологиясы 2. Технологиялық құбырлар, магистральдық құбыр жабдықтары мен құрылыстарын қорғау және бұғаттауды орнату карталары 3. Жабдықтар мен қондырғыларды куәландыру және диагностикалық тексеру жүргізу ережесі	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындауда дәлдік Дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас инженер
10. Кәсіптің карточкасы «Мұнай (газ) айдау станциясының инженері»:		
Топтың коды:	2147-4	
Қызмет атауының коды:	2147-4-002	
Кәсіптің атауы:	Мұнай (газ) айдау станциясының инженері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Фимараттар мен жабдықтарды пайдалану жөніндегі инженер Мұнай айдау (компрессорлық) станциясының инженері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық құбырдың мұнай айдау станцияларын пайдалануды ұйымдастыру-техникалық сүйемелдеу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай айдау станцияларын пайдалану бойынша бөлімшелердің өндірістік көрсеткіштерді орындауын бақылау 2. Мұнай айдау станцияларының жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, диагностикалық тексеруді ұйымдастыру- техникалық қамтамасыз ету 3. Ысыраптарды азайту және тапсырылатын мұнай сапасын арттыру жөнінде ұсыныстар әзірлеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай айдау станцияларын пайдалану бойынша бөлімшелердің өндірістік көрсеткіштерді орындауын бақылау	Дағды 1: МАС жабдығын пайдалану регламенттерінің сақталуын тексеру	Машықтар:	1. Пайдаланылатын МАС жабдығының техникалық жай-күйін бағалау 2. Персонал орындаған жұмыстардың сапасын бағалау
		Білімдер:	1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Мұнайды дайындау мен тасымалдауды ұйымдастыру және технологиясы 3. МАС жабдығын пайдалану бойынша регламенттер мен нұсқаулықтар 4. Магистральдық құбырларды пайдалану ережесі 5. Нормативтік құқықтық актілер және МАС бойынша анықтамалық материалдар 6. Қауіпті өндірістік объектілерде жөндеу жұмыстарын орындауға персоналды жіберу және жұмыстарды ұйымдастыру тәртібі 7. Дайын өнімге қойылатын техникалық талаптар, мұнай мен газдың физикалық-химиялық қасиеттері
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Бекітілген жабдықтың, МАС қондырғылары мен жүйелерінің есебін жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зауыт деректері бойынша жабдықтарға (немесе формулярларға) паспорттар жасау 2. Актілер, ақаулы ведомостар және жабдықтар бойынша қорытындылар жасау 3. Мамандандырылған бағдарламалық өнімдермен жұмыс істеу
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пайдаланылатын жабдықтың техникалық ерекшеліктері 2. Негізгі бақылау-өлшеу аспаптарының, оның ішінде жауапкершілік аймағына кіретін қауіпсіздік аспаптарының жұмыс істеу принципі
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 3: МАС жабдығының, қондырғылары мен жүйелерінің оңтайлы жұмыс режимін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС жабдықтарына тексеру жүргізу 2. Жабдықтың жұмыс режимін оңтайландыру бойынша ұсыныстарды қалыптастыру 3. Жабдықтың жұмыс режимін талдау 4. МАС жабдығының істен шығу себептерін және технологиялық үдерістің бұзылуын талдау
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС жабдығы жұмысының нормативтік және шекті параметрлері 	
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-	
<p>Еңбек функциясы 2: Мұнай айдау станцияларының жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, диагностикалық тексеруді ұйымдастыру- техникалық қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: МАС объектілерін пайдалану процесін қамтамасыз ету бойынша ұйымдастыру- өкімдік құжаттарды қалыптастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС объектілерін пайдалану бойынша жергілікті нормативтік-техникалық құжаттаманы әзірлеуге және өзектілендіруге өтінім беру 2. Жұмыс жоспарларын, кестелерді, бағдарламаларды, ақау ведомостарын, жөндеу, МАС жабдықтарын, қондырғылары мен жүйелерін диагностикалық тексеру жоспарларын әзірлеу
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС технологиялық схемасы 2. Есеп беруді қалыптастыру құрылымы мен әдістері 3. Іс жүргізу және үдерістерді құжаттау
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 2: МАС жабдықтарын, қондырғылары мен жүйелеріне техникалық қызмет көрсету, куәландыру, диагностикалық тексеру жүргізуді бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтарды жөндеуге (жөндеуден), диагностикалық тексеруге, сынауға тапсыру (қабылдау) үшін құжаттаманы қалыптастыру 2. Жабдықтар мен қондырғыларды куәландыруға және диагностикалық тексеруге техникалық тапсырма құрастыру
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтарды, қондырғылар мен жүйелерді жөндеу, техникалық қызмет көрсетуді орындау түрлері, әдістері мен технологиясы 2. Магистральдық құбырдың жабдықтары мен құрылыстарын қорғау мен бұғаттауды орнату карталары жауапкершілік аймағына кіретін МАС жабдықтары мен құрылыстарын қорғау мен бұғаттауды орнату карталары 3. Жабдықтар мен қондырғыларды куәландыру және диагностикалық тексеру жүргізу ережесі 	
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-	

	<p>Дағды 3: Көктемгі су тасқыны кезеңіне, көктемгі-жазғы өрт қауіпті, найзағай және күзгі-қысқы кезеңдерге жауапкершілік аймағына кіретін МАС объектілерінің дайындығын бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көктемгі су тасқыны кезеңіне, көктемгі-жазғы өрт қауіпті, найзағайлы және күзгі-қысқы кезеңге МАС объектілерін дайындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу 2. Объектілерді дайындау кезінде МАС қосалқы қызметтері үшін жұмыс басымдықтарын анықтау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жауапкершілік аймағына кіретін МАС объектілерін көктемгі су тасқыны кезеңіне, көктемгі-жазғы өрт қауіпті, найзағай және күзгі-қысқы кезеңге дайындау тәртібі 2. Жыл ішінде МАС өндірісінде пайда болатын табиғи және технологиялық қауіптер
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Ысыраптарды азайту және тапсырылатын мұнай сапасын арттыру жөнінде ұсыныстар әзірлеу</p>	<p>Дағды 1: МАС жабдығының қызмет ету мерзімін ұзарту және технологиялық процестерді оңтайландыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС жабдығын пайдалану саласында озық тәжірибені қолдану 2. Өз құзыреті шеңберінде қазіргі заманғы энергия үнемдеуші технологияларды қолдану 3. Өндірістік қуаттарды неғұрлым тиімді пайдалануды ескере отырып, жабдықты жүктеудің күнтізбелік кестелерін есептеу 4. Өндірістік резервтерді анықтау және оларды пайдалану жөнінде ұсыныстар әзірлеу 5. Пайдаланылатын жабдықтың сенімділігін арттыру бойынша ұсыныстарды қалыптастыру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС жабдығын пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін салалық стандарттар, техникалық регламенттер, нұсқаулықтар 2. МАС жабдықтарының жұмысындағы энергия үнемдеу технологиялары 3. МАС жабдықтарын пайдалану тиімділігін анықтау және техникалық есептеулерді жүргізу әдістері 4. Жобаларды басқару
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Жабдықтардың жоғары тозу себептерінің, істен шығуының алдын алу бойынша ұйымдастыру-техникалық жұмыстарын жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жоғары тозу себептері, жабдықтың істен шығуы туралы деректер негізінде МАС жабдығының жұмыс тиімділігін талдау және бағалау 2. МАС жабдықтарының істен шығуының, апаттардың, инциденттердің алдын алуға бағытталған іс-шараларды анықтау 3. МАС бойынша айлық өндірістік бағдарламаларды және ауысымдық-тәуліктік тапсырмаларды әзірлеу 4. Жаңа техниканы, рационализаторлық ұсыныстарды енгізуден болатын тәуекелдерді бағалау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МАС жабдықтарын пайдалану тиімділігін анықтау және техникалық есептеулерді жүргізу әдістері 2. Техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі басшылық құжаттар
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Міндеттерді орындаудағы дәлдік Дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
	7	Бас технолог	
11. Кәсіптің карточкасы «Техникалық диагностика жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2141-9		
Қызмет атауының коды:	2141-9-004		
Кәсіптің атауы:	Техникалық диагностика жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Аттестация на соответствующий метод неразрушающего контроля в соответствии с правилами аттестации персонала в области неразрушающего контроля		
Формалды емес және информаль біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Инженер-дефектоскопист Диагностика қызметінің маманы Жабдықтарды диагностикалау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай-газ саласының құбыр ішілік диагностикасын жүргізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізуге дайындық 2. Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізу 3. Құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша есеп беру құжаттамасын қалыптастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізуге дайындық	Дағды 1: Мұнай-газ саласы құбыржолдарының диагностикаланатын учаскесінің жобалық, атқару, пайдалану құжаттамасын талдау	Машықтар:	
		1. Жұмыс сызбалары мен технологиялық нұсқауларды (технологиялық карталарды) оқу 2. Мұнай-газ саласындағы құбырлардың жобалық, орындаушылық және пайдалану құжаттамасын талдау 3. Маркерлік құрылғыларды орнату сызбасын әзірлеу 4. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу үшін технологиялық бақылау карталарын құру 5. Дербес компьютерді және оның перифериялық құрылғыларын, ұйымдастыру техникасын пайдалану	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай-газ объектісі құбырларының технологиялық схемалары 2. Құбырлардың диагностикаланатын учаскесінің жобалық, орындаушылық, пайдалану құжаттамасы 3. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясы бойынша бақылаудың технологиялық карталарына нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары 4. Пайдаланушы деңгейіндегі дербес компьютерде жұмыс істеу ережелері, қызмет бағыты бойынша пайдаланылатын бағдарламалық жасақтама
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Құбырлар дефектоскопиясы аспаптары мен жабдықтарының жұмысқа қабілеттілігін анықтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбыр ішілік инспекциялық аспапты баптау 2. Аспаптар мен жабдықтарға техникалық қызмет көрсету <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбыр ішілік инспекциялық аспаптардың мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу принципі және пайдалану ережесі 2. Құбыр ішілік инспекциялық аспаптардың түрлері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3: Техникалық диагностика жүргізу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бағынышты қызметкерлер арасында өндірістік міндеттерді бөлу 2. Бағынышты персоналды бұзбайтын бақылау және дөнекерлеу өндірісі мамандарын аттестаттау рәсімдерін ұйымдастыру 3. Учаскелерде диагностикалық жұмыстарды орындаудың желілік кестелерін әзірлеу 4. Қосалқы бөлшектерге, материалдар мен құралдарға қажеттілікті қалыптастыру 5. Жеке және ұжымдық қорғану құралдарын қолдану 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқама жүргізу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі, "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі, "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, "Магистральдық құбыр туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 2. Жабдықты паспорттау тәртібі 3. Материалдық-техникалық ресурстарды есептен шығару тәртібі 4. Жөндеудің озық технологиялары, еңбектің прогрессивті әдістері мен тәсілдері 5. Қауіпті өндірістік объектілерде жөндеу жұмыстарын орындауға персоналды жіберу және жұмыстарды ұйымдастыру тәртібі 6. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу саласындағы нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізу		

	Дағды 1: Құбыр ішілік дефектоскопияны техникалық қолдау	Машықтар: 1. Құбыр қуысында диагностикалық жабдықтың орнын ауыстыруды бақылауға арналған аспаптарды қолдану 2. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясы үшін құбыр ішілік инспекциялық аспаптарды қолдану 3. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізгеннен кейін диагностикалық жабдықтың жұмыс қабілеттілігін анықтау 4. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясы жүргізілгеннен кейін аспаптардан деректерді алу және олардың көлемі мен сапасын анықтау
		Білімдер: 1. Бақылау объектілерінің орналасуы 2. Құбыр ішілік инспекциялық снарядтарда қолданылатын диагностикалау әдістерінің физикалық негіздері және олардың қолданылу саласы 3. Құбыр ішілік дефектоскопия жүргізуге арналған жабдықтың құрамы мен мақсаты 4. Құбыр ішілік инспекциялық снарядтардың құбыр қуысында өтуін бақылау құралдарының құрамы, мақсаты және жұмыс тәртібі 5. Құбырлардың конструкциялық ерекшеліктері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Еңбек функциясы 3: Құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша есеп беру құжаттамасын қалыптастыру	Дағды 1: Құбыр ішілік дефектоскопия деректерін талдау
		Білімдер: 1. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопиясын жүргізу кезінде қолданылатын бұзбайтын бақылау әдістерінің физикалық негіздері 2. Мұнай-газ саласындағы құбыржолдары ақауларының түрлері 3. Ақаулардың сипаты мен мөлшерін түсіндіру бойынша бағдарламалық қамтамасыз етудің жұмыс принципі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша құжаттарды ресімдеу	Машықтар: 1. Ұйымда қолданыстағы талаптарға сәйкес құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша есеп беру құжаттамасын ресімдеу 2. Іс-қағаздарын жүргізу
		Білімдер: 1. Құбырлардың құбыр ішілік дефектоскопия нәтижелері бойынша құжаттаманың түрлері, мақсаты, жүргізу тәртібі 2. Іс жүргізу негіздері 3. Стандарттау және сертификаттау жөніндегі нормативтік құжаттар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Аналитикалық ойлау Көшбасшылық қасиеттер Команда мүшесі ретінде тиімді жұмыс істеу Дербестік Тез шешім қабылдай білу Өз жұмысы үшін және команда жұмысы үшін жауапкершілік Кәсіптік біліктілігі мен икемділігін өз бетінше дамыту қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
12. Кәсіптің карточкасы «Диагностика жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2147-9		
Қызмет атауының коды:	2147-9		
Кәсіптің атауы:	Диагностика жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	МҚЖБ, МАС, ЖПУ, мұнай құбырының технологиялық жабдығын сенімді және қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру және бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. МҚЖБ, МАС, ЖПУ, мұнай құбырының технологиялық жабдығын сенімді және қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру мен бақылауды қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: МҚЖБ, МАС, ЖПУ, мұнай құбырының технологиялық жабдығын сенімді және қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру мен бақылауды қамтамасыз ету	Дағды 1: Объектілердегі авариялар мен зақымдарды жою	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. АЖЖ әзірлеуге және түзетуге қатысу 2. Магистральдық мұнай құбырларындағы апаттар мен зақымдарды жоюды ұйымдастыру және оған қатысу 3. АЖЖ бойынша АҚЖ және оқу-жаттығулар өткізуді ұйымдастыру 4. АҚЖ жоспар-кестесін әзірлеу 	
	Білімдер:		
			1. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

<p>Дағды 2: Объектілердің жабдықтары мен құрылыстарына техникалық қызмет көрсетуді, ағымдағы жөндеуді, күрделі жөндеуді және диагностиканы ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МҚЖБ жабдықтары мен құрылыстарына және МАС, ЖПУ технологиялық жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді, ағымдағы және күрделі жөндеуді, диагностиканы ұйымдастыру және олардың жүргізілуін бақылау 2. МҚ бекітілген учаскесінің ішкі қуысын тазалауды ұйымдастыру және бақылау 3. МҚ күзет аймағының жай-күйін және МҚ күзет аймағының күйін қамтамасыз етуді бақылау 4. МҚ сенімділігін қамтамасыз ету жөніндегі ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды, су тасқыны кезеңінде және күзгі-қысқы кезеңде мұнай құбырларының объектілерін жұмысқа дайындау жөніндегі іс-шараларды әзірлеу 5. Құбырлар мен материалдардың апаттық қорының бар болуын қамтамасыз ету және бақылау 6. Ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттардың (ережелер, нұсқаулықтар, бұйрықтар, өкімдер және т. б.) жобаларын дайындауға қатысу 7. Өндірістік бағдарламаның жобасын, техникалық қайта жарақтандыру бағдарламасын, күрделі құрылыс, күрделі жөндеу жоспарларын және т. б. қалыптастыру үшін МҚ желілік бөлігі, МАС, ЖПУ технологиялық жабдықтары бойынша ұсыныстар енгізу 8. Құбырдың ақауларын аспаптық өлшеу және көзбен шолып тексеру жұмыстарына қатысу 9. Жұмыс жүргізілетін орындарда жөндеу әдістерін және жөндеу құрылымын анықтау 10. Қызметкерлердің еңбек заңнамасының талаптарын, стандарттар мен басқа да нормативтік құжаттардың ережелері мен нормаларын және ҚР заңдарын, өнеркәсіптік, өрт қауіпсіздігі, гигиена және өнеркәсіптік санитария және қоршаған орта, жол қозғалысы қауіпсіздігі талаптарын сақтауын ұйымдастыру және бақылау.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық құбырларды пайдалану, ақаулы учаскелерді жөндеу және МҚ диагностикасы, станция ішіндегі технологиялық құбырлар бойынша нормативтік және техникалық құжаттама 2. Жабдықты пайдалану жөніндегі регламенттер мен нұсқаулықтар 3. Жабдықтың нормативтік және шекті параметрлері 4. МҚЖБ, МАС, ЖПУ, мұнай құбырының технологиялық жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі талаптар 5. Магистральдық мұнай құбырларын пайдаланудың технологиялық регламенті.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>

	Дағды 3: Техникалық құжаттаманы өзірлеу	Машықтар:	
		1. Диагностикалық тексерудің нәтижелері бойынша берілген қорытынды есептерді өңдеу 2. ТДҚ өткізу кестелерінің орындалуын бақылау 3. Тиісті қағидаларда көзделген диагностика жөніндегі техникалық құжаттаманың дұрыс жүргізілуін қамтамасыз ету 4. Құбыршілік диагностиканың нәтижесінде анықталған бірінші кезектегі жөндеу ақауларын жою кестесін жасау 5. Құбыр денесінің ақауларын жою туралы есеп беру 6. Құбыр ақауларын жөндеу және оқшаулау актілерінің, қосымша дефектоскопиялық бақылау қорытындыларының, сенімділік тобының дефектоскопистерінің ультрадыбыстық бақылауының дұрыстығы мен уақтылы ресімделуін бақылау 7. Тауарлық-материалдық құндылықтарды жеткізуге арналған жылдық өтінімдерді өзірлеу (ақауларды жөндеуге немесе желілік бөліктің құбырларын және технологиялық құбырларды ауыстыруға материалдар мен жабдыққа деген қажеттілік) 8. Ақау тізімдемелерін, негіздемелерді жасау	
		Білімдер:	
		1. Магистральдық құбырларды өндіру кезінде және пайдалану барысында шығу тегі тұрғысынан металлургиялық, технологиялық, эксплуатациялық ақаулардың туындауы 2. Магистральдық құбырлардың дәнекерленген қосылыстарының сапасын бұзбайтын бақылау әдістері (ультрадыбыстық бақылау, радиографиялық бақылау, сандық детекторларды қолдана отырып, рентген және гаммаграфиялық бақылау әдістері)	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жұмыстарды жоспарлау және ұйымдастыру Қызметкерлермен жұмыс істей білу Шешімдерді уақтылы қабылдау және іске асыру Міндеттердің орындалуын қамтамасыз ету Талдау және болжау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
13. Кәсіптің карточкасы «Желілік бөлім инженері»:			
Топтың коды:	2432-0		
Қызмет атауының коды:	2432-0-001		
Кәсіптің атауы:	Желілік бөлім инженері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Желілік бөлімді пайдалану жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық құбырдың желілік бөлігінің үздіксіз және техникалық дұрыс пайдаланылуын және сенімді жұмыс істеуін, сондай-ақ оларды пайдалану мен оларға қызмет көрсетуді жақсарту жөніндегі шараларды қамтамасыз етеді, бекітілген техникалық қызмет көрсету және жөндеу жоспарларының орындалуын бақылайды.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Магистральдық құбырдың желілік бөлігінің сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Магистральдық құбырдың желілік бөлігінің сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	Дағды 1: Техникалық құжаттаманы әзірлеу	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. МҚЖБ күзгі-қысқы, су тасқыны кезеңдерінде МҚ жұмысының сенімділігін қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды әзірлеу 2. МҚ-ға бөгде ұйымдарды қосуға арналған техникалық талаптарды әзірлеу 3. МҚ қиып өтуіне және МҚ-мен бір техникалық дәлізде коммуникациялардың өтуіне арналған техникалық талаптарды әзірлеу 3. МҚ ақауларын, МҚ оқшауындағы ақауларды және бекіту арматурасын жөндеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу жобаларын әзірлеу және ресімдеу 4. МҚ инциденттер мен істен шығуларды тергеу актілерін жасау 5. Тиісті қағидаларда көзделген АҚП (АҚП) жабдықтары мен қондырғыларына техникалық құжаттаманың дұрыс жүргізілуін қамтамасыз ету 6. Техникалық қызмет көрсету мен жөндеудің, МҚЖБ жабдықтары мен құрылыстарының (бекіту-реттеу арматурасы, ТДҚ қабылдау және іске қосу камераларын, су асты өткелдерін қоса алғанда) жоспар-кестелерінің уақтылы орындалуын әзірлеу және бақылау 7. Дәнекерлеу-монтаждау жұмыстарын орындау үшін жабдықтар мен материалдарға арналған жылдық өтінімдер жасау
		Білімдер:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық құбырдың желілік бөлігінің технологиялық сызбасы 2. Магистральдық құбырларды инженерлік-техникалық қамтамасыз ету және техникалық қызмет көрсету 3. Жабдықты пайдалану жөніндегі регламенттер мен нұсқаулықтар 4. Жабдықтың нормативтік және шекті параметрлері 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Магистральдық құбырдың желілік бөлігіне қызмет көрсету жөніндегі жұмыстардың процестерін қолдау және бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Су және табиғи кедергілер арқылы МҚ өткелдерін тексеру бойынша жұмыстарды бақылау 2. МҚЖБ жабдықтары мен құрылыстарын монтаждау, сынау және баптау жөніндегі жұмыстардың дұрыс жүргізілуін бақылау 3. МҚ күзет аймағының жай-күйін бақылау 4. МҚЖБ-ның жарамды жай-күйін бақылау және сенімді, дұрыс және қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру (бекіту-реттеу арматурасын, ТДҚ қабылдау және іске қосу камераларын, су асты өткелдерін қоса алғанда) 5. МТ жұмысының сенімділігін қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралардың белгіленген мерзімдерде, МҚЖБ-да күзгі-қысқы, су тасқыны кезеңдерінде орындалуын бақылау 6. МҚЖБ техникалық күйін, жабдықтың жөнделуін немесе ауыстырылуын талдау 	
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық құбырдың желілік бөлігінің жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі талаптар 2. Мұнай мен газдың, мұнай-газ қоспаларының физикалық-химиялық қасиеттері, жер пен топырақтың сипаттамалары 3. Магистральдық құбыр жабдығының техникалық сипаттамалары 4. Магистральдық құбырларды пайдаланудың технологиялық регламенті 	
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-	
	<p>Дағды 3: Магистральдық құбырдың желілік бөлігіне қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау саласындағы ережелер мен нұсқаулықтарды сақтауын қамтамасыз ету 2. Апатқа қарсы жаттығулар, МҚ әуеден патрульдеуді өткізу. 3. Магистральдық құбырдағы инциденттер мен істен шығулардың алдын алу бойынша ұсыныстарды талдау және әзірлеу 	
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт, экологиялық қауіпсіздік талаптары 2. Электр қондырғыларын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік ережелері 3. Магистральдық құбырларды техникалық пайдалану қағидалары 4. Магистральдық құбырлардағы апаттар мен зақымдарды жою қағидалары 	
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-	
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Міндеттердің орындалуын ұйымдастыру және қамтамасыз ету Қабылданатын шешімдердің салдарын талдау және болжау Күрделі құжаттармен жұмыс істеу Ақпаратты жүйелеу</p>		
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>			
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p>	
	<p>7</p>	<p>Бас инженер</p>	
<p>14. Кәсіптің карточкасы «Теміржол эстакадасын пайдалану жөніндегі инженер (мұнай және мұнай өнімдері)»:</p>			
<p>Топтың коды:</p>	<p>2147-4</p>		

Қызмет атауының коды:	2147-4-011		
Кәсіптің атауы:	Теміржол эстакадасын пайдалану жөніндегі инженер (мұнай және мұнай өнімдері)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қолданыстағы нормаларды, стандарттарды және еңбекті пайдалану мен қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі және экология жөніндегі нұсқаулықтарды сақтай отырып, технологиялық құбырлардың, темір жол құю эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының жабдықтары мен құрылыстарының жарамды техникалық жай-күйін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Темір жол ағызу эстакадасының және мұнай құю айлақтарының технологиялық құбырларына, жабдықтары мен құрылыстарына қызмет көрсету, жөндеу, тексеру жөніндегі жұмыстарды техникалық құжаттамамен қамтамасыз ету 2. Темір жол ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының жабдықтары мен құрылыстарына қызмет көрсету жөніндегі жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Темір жол ағызу эстакадасының және мұнай құю айлақтарының технологиялық құбырларына, жабдықтары мен құрылыстарына қызмет көрсету, жөндеу, тексеру жөніндегі жұмыстарды техникалық құжаттамамен қамтамасыз ету	Дағды 1: Техникалық құжаттаманы дайындау	Машықтар:	
		1. Темір жол құю эстакадасында және темір жол кірме жолдарында, технологиялық құбырларда және құю айлақтарының жабдықтарында ағымдағы жұмыстарды жүргізу кезінде сызбалар мен жоспарлар жасау 2. Темір жол құю эстакадасын, технологиялық құбырларды және құю айлақтарының жабдықтарын, апталық және айлық өндірістік жұмыс жоспарларын, жөндеуге арналған ақаулар тізімдемелерін жасау 3. Бақылаудағы объектілер жұмысының сенімділігі мен қауіпсіздігін арттыруға бағытталған ағымдағы және перспективалық жоспарларды әзірлеу 4. Төгу эстакадасында және мұнай құю айлақтарында аварияларды жою жоспарларын әзірлеуге қатысу 5. Төгу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының күзгі - қысқы кезеңінде сенімділікті және жұмысқа дайындықты қамтамасыз ету жөніндегі ұйымдастыру-техникалық іс - шараларды әзірлеу және оларды орындау	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құқықтық актілері, темір жол құю эстакадасында және темір жол кірме жолдарында, технологиялық құбырларда және құю айлақтарының жабдықтарында жұмыстар жүргізуге қатысты нормативтік және әдістемелік материалдар. 2. Темір жол ағызу эстакадасында және темір жол кірме жолдарында, технологиялық құбырларда және құйма айлақтардың жабдықтарында жұмыстар жүргізудің технологиялық процесі 3. Апаттар мен зақымдарды жою қағидалары 4. Ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының күзгі-қысқы кезеңіне объектілерді дайындау тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Темір жол ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының жабдықтары мен құрылыстарына қызмет көрсету жөніндегі жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету	Дағды 1: Жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кірме темір жолдарға, технологиялық құбырларға, төгу эстакадасына және құю айлақтарының жабдықтарына техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу бойынша жұмыстардың орындалуын және орындалған жұмыстарды қабылдауды техникалық бақылауды жүзеге асыру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кірме темір жолдарға, технологиялық құбырларға, төгу эстакадасына және құю айлақтарының жабдықтарына жөндеу жүргізу тәртібі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Темір жол ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының жабдықтары мен құрылыстарына қызмет көрсету жөніндегі жұмыстардың қауіпсіздігін ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау саласындағы қағидалар мен нұсқаулықтарды сақтауын қамтамасыз ету 2. Ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтары бойынша АҚЖ жүргізу 3. Қызметкерлердің ауысым алдындағы тексеруден өтуін қамтамасыз ету 4. Жұмыс орындарын, қорғаныс құралдары мен құралдарын дұрыс ұстауды қамтамасыз ету <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт, экологиялық қауіпсіздік талаптары 2. Апаттар мен зақымдарды жою қағидалары 3. Еңбекті ұйымдастыру негіздері 4. Апатқа қарсы жаттығуларды жүргізу әдістемесі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Жабдықтарды, өлшеу құралдарын жөндеу мен қызмет көрсетуді ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының жабдықтарына техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу жүргізу 2. Жоспарлы - алдын ала жөндеу жұмыстарын, сондай-ақ кестеде көзделген басқа да жұмыстарды орындау 3. Өлшеу құралдарын есепке алу, сақтау, пайдалану, бөлшектеу және ауыстыру, беру және тексеру және тексеру арқылы жеткізу бойынша жұмыстарды орындау 4. Өлшеу құралдарын тексерудің жыл сайынғы кестесін жасау және орындау 5. Өндірістік объектіні өлшеу құралдарын жарамды күйде ұстау
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

		Білімдер:	
		1. Ағызу эстакадасы мен мұнай құю айлақтарының жабдықтарын пайдалану және жөндеу жөніндегі талаптар 2. Өлшеу құралдарын тексеру кезеңділігі 3. Өлшеу құралдарының техникалық сипаттамалары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жұмыстарды жоспарлау және ұйымдастыру Міндеттерді орындауды қамтамасыз ететін шешімдерді уақтылы қабылдау және іске асыру Қауіптілігі жоғары жұмыстарға басшылық ету		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
15. Кәсіптің карточкасы «Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник»:			
Топтың коды:	3118-3		
Қызмет атауының коды:	3118-3-002		
Кәсіптің атауы:	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 24 мамырдағы № 217 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ өндіру саласындағы басшылардың, мамандардың және басқа да қызметшілердің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары § 31 Магистральды құбырларды пайдалану жөніндегі техник		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мұнай және газ кен орындарын пайдалану	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник I категориялы Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник II категориялы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай магистральдық құбырының сенімді және тиімді жұмыс істеуін жүзеге асыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Магистральдық мұнай құбырларын пайдалануды құжаттамалық қамтамасыз ету 2. Магистральдық мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі жұмыстарды қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Магистральдық мұнай құбырларын пайдалануды құжаттамалық қамтамасыз ету			

	<p>Дағды 1: Пайдалану бойынша құжаттаманы жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтың жұмысы туралы деректерді өзектендіруді жүргізу 2. Мұнай құбырларының және мұнай құбырларының технологиялық жабдықтарының техникалық жай-күйін және оларға ілеспе құжаттаманы тексеру нәтижелерін есепке алуды, ресімдеуді және сақтауды қамтамасыз ету 3. Материалдық-техникалық ресурстарға, жеке және ұжымдық қорғану құралдарына өтінім жасау 4. Материалдық-техникалық ресурстарға қажеттілікті есептеу 5. Учаске персоналын нормативтік- техникалық құжаттамамен (НТҚ), директивтік материалдармен, қызмет бағыты бойынша бұйрықтармен және өкімдермен қамтамасыз ету 6. Жұмыста анықтамалық және арнайы әдебиеттерді пайдалану 7. Жұмыс балансы уақытын есептеу 8. Дербес компьютерді және оның перифериялық құрылғыларын, ұйымдастыру техникасын пайдалану 9. Қызмет бағыты бойынша арнайы бағдарламалық өнімдерді пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пайдалану құжаттамасын жүргізу қағидалары 2. Есеп құжаттамасын жүргізу ережесі 3. Іс жүргізу негіздері 4. Кәсіби қызмет бойынша нормативтік құқықтық актілер және анықтамалық материалдар 5. Арнайы және анықтамалық әдебиетте қолданылатын терминология 6. Экономика негіздері, еңбекті ұйымдастыру және басқару <p>Өзірленетін техникалық құжаттамаға салалық қолданыстағы стандарттар және техникалық шарттар, оны жасау тәртібі және ресімдеу ережелері</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Пайдалану бойынша есептілікті қалыптастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдық-техникалық ресурстарды пайдалану бойынша есептер жасау 2. Учаскеге бекітілген МАС жабдығын пайдалану саласындағы есептілікті талдау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Есепке алу мен есептілік нысандары және пайдалану саласында есепке алу мен есептілікті жасау тәртібі 2. Материалдық-техникалық ресурстардың, жеке және ұжымдық қорғану құралдарының шығыс нормалары 3. Есеп беруді қалыптастыру құрылымы мен әдістері
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Магистральдық мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі жұмыстарды қамтамасыз ету</p>		

	<p>Дағды 1: Жабдықтың берілген жұмыс режимін қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учаскеге бекітілген пайдаланылатын жабдықтың жай- күйін тексеру 2. Учаскеге бекітілген магистральдық мұнай құбыры объектілерінің жұмыс істеуін және жабдықтарының істен шығуын есепке алуды жүргізу 3. Учаскеге бекітілген жабдық жұмысындағы ауытқулар себептерін талдау, оларды жою және алдын алу бойынша шаралар қабылдау 4. Технологиялық сызбалар мен схемаларды оқу 5. Қызмет бағыты бойынша бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарын пайдалану <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учаскеге бекітілген жабдықтарды пайдалану жөніндегі регламенттер мен нұсқаулықтар 2. Учаскеге бекітілген жабдықтың мақсаты, құрылысы және жұмыс істеу принципі 3. Негізгі бақылау-өлшеу аспаптарының, оның ішінде жауапкершілік аймағына кіретін қауіпсіздік аспаптарының жұмыс істеу принципі 4. Учаскеге бекітілген жабдықтар мен құбырлар ақауларының түрлері және оларды жою тәсілдері 5. От, газ қауіпті және қауіптілігі жоғары басқа да жұмыстарды жүргізу жөніндегі нормативтік- техникалық құжаттама (НТҚ)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Магистральдық мұнай құбырының жабдықтарына, қондырғылары мен жүйелеріне техникалық қызмет көрсету, жөндеу, диагностикалық тексеру бойынша жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық мұнай құбыры объектілеріне техникалық қызмет көрсету, жөндеу, диагностикалық тексеру бойынша жұмыс жоспарларын, кестелерді, бағдарламаларды, ақаулар ведомостарын және көлемдерді құру 2. Магистральдық мұнай құбыры объектілерінде регламенттік өндірістік-технологиялық жұмыстардың орындалуын бағалау 3. Магистральдық мұнай құбырының жабдықтарын (зауыттық негізде) пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды өзірлеу 4. Мұнай құбырларын коррозияға қарсы қорғау үшін химиялық реагенттердің қажеттілігінің өтінімдерін құру 5. Химиялық реагенттердің шығысы бойынша есептер жасау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық мұнай құбырының жабдықтары мен құрылыстарын қорғау және бұғаттауды орнату карталары 2. Магистральдық мұнай құбырының жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді орындау түрлері, әдістері мен технологиясы 3. Магистральдық мұнай құбырының технологиялық схемасы 4. Қызмет бағыты бойынша технологиялық және тестілік бағдарламаларды түзету тәсілдері 5. Телемеханика негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Техникалық сауаттылық Ұқыптылық Орындаушылық Міндеттерді орындаудағы дәлдік Кәсіптік біліктілік пен икемділікті өз бетінше дамыту қабілеті</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Магистральды құбырларды пайдалану жөніндегі инженер	
16. Кәсіптің карточкасы «Технологиялық қондырғылар операторы»:			
Топтың коды:	8187-1		
Қызмет атауының коды:	8187-1		
Кәсіптің атауы:	Технологиялық қондырғылар операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. Технологиялық қондырғылар операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 3-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 4-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 5-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 6-разрядты технологиялық қондырғылар операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды, ілеспе, табиғи газды, газ конденсатын, тақтатастарды қайта өңдеу, автоматтандыру құралдары мен бақылау-өлшеу құралдарын пайдалану, технологиялық қондырғыларды жөндеу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай, мұнай өнімдерін қайта өңдеу қондырғыларында технологиялық жабдықтардың жұмысын бақылау 2. Мұнай, мұнай өнімдерін қайта өңдеу қондырғыларындағы технологиялық жабдықтардың жарамдылығы мен жұмысқа қабілеттілігін бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мұнай, мұнай өнімдерін қайта өңдеу қондырғыларында технологиялық жабдықтардың жұмысын бақылау			

Дағды 1:

Технологиялық қондырғы (учаске) жабдығының жұмысын реттеу, алынатын өнімдердің шикізатын, реагенттерді, отынды, электр энергиясын есепке алу

Машықтар:

2-разряд үшін (БСН 3):

1. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен технологиялық қондырғыда шикізат, реагенттер, отын, бу, су, ауа, электр энергиясын беруді реттеу
2. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен аппараттарға, сорғыларға, желдету және жылыту жүйелеріне қызмет көрсету (жабдықтың жарамдылығын тексеру, тексеру, қызмет көрсету)
3. Жағармайларды, майларды, парафинді, битумды және басқа да ұқсас өнімдерді айдау, құю және ыдыстарға толтыру (мұнай өнімдерін айдауды жүзеге асыру, ыдыстарды толтыру, дайындау, мамандандырылған ыдысқа салу, ыдыстың беттерін өңдеу)
4. Өлшеуіштерді өлшеу және мұнай өнімдерінің сынамаларын алу (мұнай өнімдерінің сынамаларын алу, өлшеуіштерде, резервуарларда, цистерналарда өлшеу және есепке алу, өлшеу нәтижелерін өңдеу)
5. Катализаторлар мен адсорбенттерді тиеу және түсіру (реакторға тиеу, реактордан түсіру, реакторда, адсорберде, конвекторда ішкі құрылғылардың жарамдылығына тексеру жүргізу)
6. Технологиялық аппараттар мен жабдықтарды тазалауды жүргізу (аппараттар мен жабдықтарды тоқтату және ажырату, ішкі беттерді тазалау, ұстауды бақылау)
7. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалану
8. Бақылау-өлшеу құралдарының көрсеткіштерін оқу және бақылау

3-разряд үшін (БСН 3):

2-разряд дағдыларына қосымша:

1. Технологиялық қондырғыларда аппараттарға, желдеткіштерге, кәдеге жарату қазандықтарына немесе бу қыздырғыштарға, колчедан сепараторларына, катерлік, туннельдік пештерге, газ генераторларына және басқа да осыған ұқсас жабдыққа қызмет көрсетуді жүзеге асыру (қосу алдында жарамдылығын тексеру, жарамдылығын қарап шығу, қызмет көрсету, қысыммен сынау, динамикалық жабдықты іске қосу және тоқтату)
2. Жұмыс істеп тұрған жабдықтан резервтік жабдыққа ауыстыруды жүзеге асыру (жабдықты қосу алдында дайындау, ақаулықты тексеру, іске қосу)
3. Сілтіні ауыстыру (сұйық және құрғақ реагенттерді айдау, реагентті ағызу, ауыстыру, реагенттердің төгілуін болдырмау)
4. Қызмет көрсетілетін учаскеде реагенттерді, отынды, буды, суды, электр энергиясын беруді реттеуді жүзеге асыру, шикізатты ұсақтауға және ұнтақтауға беруді, ұнтақтау дәрежесін реттеу (шикізатты қабылдау, беру, есепке алу, бақылау-өлшеу аспаптарының (БӨА) көрсеткіштерін бақылау)
5. Кептіру пешінің немесе пеш-диірмендердегі оттықта жүзеге асыру процесін орындау (пешке отын беруді реттеу, жану температурасын сақтау, БӨА көрсеткіштерін бақылау)
6. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалану
7. Бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштерін оқу және бақылау

Білімдер:

2-разряд үшін (БСН 3):

1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, арматураның және коммуникациялардың құрылысы
2. Бақылау-өлшеу құралдарының мақсаты
3. Шикізат пен өндірілетін өнімдердің физикалық-химиялық қасиеттері
4. Қондырғының (учаскенің) технологиялық регламенті
5. Зиянды және қауіпті факторлар және олардан қорғану тәсілдері

3-разряд үшін (БСН 3):

2-разряд білімдеріне қосымша:

1. Технологиялық процестер, схемалар және қызмет көрсетілетін қондырғылардың картасы
2. Технологиялық процесті реттеу ережелері
3. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы
4. Бақылау-өлшеу құралдарының мақсаты мен жұмыс істеу қағидаты
5. Шикізаттың, реагенттердің, алынатын өнімдердің, қолданылатын материалдардың физикалық-химиялық қасиеттері
6. Қондырғының (учаскенің) технологиялық регламенті
7. Зиянды және қауіпті факторлар және олардан қорғану тәсілдері

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:

Жабдықтар мен коммуникацияларды жөндеуге дайындау, технологиялық аппараттар мен жабдықтарды тазалау

Машықтар:

2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):

1. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен қалыпты және апаттық режимдерде жұмыс істеген кезде технологиялық жабдықтарды, аппараттарды және тұтастай объектіні тоқтатуды жүзеге асыру
2. Қолданыстағы коммуникациялардан ажыратуды және жөндеуге дайындықты жүргізу, оның ішінде өнімдерден босату
3. Аппараттардың, резервуарлардың, ыдыстардың, технологиялық пештердің газ өтпелерінің ішкі беттерін тазалауды жүргізу
4. Жабдықтың жұмысындағы ақауларды немесе нормадан ауытқуларды анықтай білу
5. Жабдыққа шағын жөндеулер жүргізу
6. Ауысым бойынша аға оператордың, қондырғы бастығының нұсқауы бойынша жабдықтар мен құбырларға тығындарды орнату/алу
7. Аппараттардан суды ағызу
8. Жеке және ұжымдық қорғаныс құралдарын қолдана білу
9. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалана білу

	<p>Білімдер:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шикізаттың, реагенттердің, алынатын өнімдердің, қолданылатын материалдардың физикалық-химиялық қасиеттері 2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдарының және автоматиканың мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу қағидаты және пайдалану ережесі 3. Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт және газ қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар мен ережелер 4. Жабдықты жөндеуге дайындау ережесі 5. Слесарлық істің негіздері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Реагенттерді, катализаторларды, адсорбенттерді ауыстыру	<p>Машықтар:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Катализаторды (сорбентті) тиеуді және түсіруді жүзеге асыру (реакторға тиеу, реактордан түсіру, реакторда, адсорберде, конвекторда ішкі құрылғылардың жарамдылығына тексеру жүргізу) немесе бөгде ұйым орындайтын катализаторды тиеу/түсіру процесін бақылау 2. Сілтіні ауыстыру (Сұйық және құрғақ реагенттерді айдау, реагентті ағызу, ауыстыру, реагенттердің төгілуін болдырмау) 3. Катализаторды жүктеу және түсіру үшін техникалық құралдарды пайдалану 4. Агрессивті және тез тұтанатын сұйықтықтар мен материалдарды қабылдау (ауыстыру) жөніндегі операция жүргізу 5. Жеке және ұжымдық қорғау құралдарын пайдалану 6. Өндірістік-технологиялық және нормативтік құжаттаманы пайдалану <p>Білімдер:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реакторда катализаторды регенерациялау тәртібі 2. Катализатордың, қышқылдар мен сілтілердің қасиеттері, оларды қолдану саласы және оларды қауіпсіз пайдалану ережелері 3. Катализаторларды (сорбенттерді) тиеудің, түсірудің және өңдеудің заманауи және қауіпсіз әдістері 4. Шикізаттың, реагенттердің, алынатын өнімдердің, қолданылатын материалдардың физикалық-химиялық қасиеттері
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

<p>Дағды 4: Құбырлар мен технологиялық жабдықтарды қауіпсіз пайдалану және қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық аппараттардың сыртқы және ішкі тексерулерін жүргізу 2. Жабдық жұмысындағы ақаулықтарды немесе нормадан ауытқуларды, осы ақаулардың себептерін анықтау 3. Жұмыс істеп тұрған жабдық ақаулы болса, резервтік жабдықты қосу 4. Жабдықтың жұмысын іске қосу, тоқтату, реттеу және оны оңтайлы технологиялық режимге шығару жөніндегі жұмыстарды жүргізу 5. Жабдықтардың, аспаптардың, қорғау құралдарының, бұғаттайтын және сигнал беретін құрылғылардың, өрт сөндіру құралдарының, сақтандыру құрылғылары мен құрылғыларының жұмысқа қабілеттілігін бақылауды жүзеге асыру, аумақтың жай-күйі <p>Білімдер:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін қондырғының (учаскенің) технологиялық схемасы, технологиялық регламент, технологиялық процесті реттеу қағидалары 2. Қондырғыдағы (учаскедегі) сумен жабдықтау, бумен жабдықтау, электрмен жабдықтау және су бұру схемалары 3. Цехаралық (өндірісаралық) коммуникациялар схемалары 4. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдарының және автоматиканың мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу қағидаты және пайдалану ережесі 5. Шикізаттың, реагенттердің, алынатын өнімдердің, қолданылатын материалдардың физикалық-химиялық қасиеттері 6. Жабдықты қалыпты пайдалану және техникалық қызмет көрсетудің заманауи қауіпсіз әдістері мен әдістері 7. Аппараттар мен құбырларды, бақылау-өлшеу аспаптарын жылыту схемасы
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 5: Бақылау-өлшеу құралдарының көрсеткіштері және талдау нәтижелері бойынша технологиялық регламенттің нормаларына сәйкес технологиялық режимді жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шикізаттың, реагенттердің шығысын және өндірілетін өнім санын есепке алуды (шикізатты, реагенттерді, ресурстарды және қосалқы материалдарды есепке алу), сапаны бақылау 2. БӨАЖА құралдарының жарамдылығын бақылау және көрсеткіштерді белгілеу 3. Нұсқаулыққа сәйкес ауысымды қабылдау-тапсыру

		<p>Білімдер:</p> <p>2, 3 разрядтар үшін (БСН 3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін қондырғының (учаскенің) технологиялық схемасы, технологиялық регламент 2. Шикізат пен реагенттер беруді реттеу қағидалары 3. Қызмет көрсетілетін жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдарының және автоматиканың мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу қағидаты және пайдалану ережесі 4. Шикізат пен реагенттердің сапалық сипаттамаларына қойылатын талаптар 5. Жабдықты қалыпты пайдалану және техникалық қызмет көрсетудің заманауи қауіпсіз әдістері мен амал-тәсілдері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Мұнай, мұнай өнімдерін қайта өңдеу қондырғыларындағы технологиялық жабдықтардың жарамдылығы мен жұмысқа қабілеттілігін бақылау</p>	<p>Дағды 1: Технологиялық процесті жүргізу, ауытқуларды анықтау және дер кезінде жою</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-разряд үшін (БСН 3):</p> <p>3-разряд дағдыларына қосымша:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай, мұнай өнімдерін, газды, тақтатас пен көмірді қайта өңдеу жөніндегі III санаттағы қондырғыларда жабдықтардың жұмысын бақылау және процесін жүргізу 2. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен I және II санаттағы қондырғыларда технологиялық процесті жүргізу және жекелеген блоктардың жұмысын бақылау 3. Процестің берілген режимнен ауытқуларының алдын алу және жою 4. Өнімнің шығуы мен сапасын, реагенттердің, энергия ресурстарының шығынын бақылау 5. Бақылау және автоматика құралдарына қызмет көрсету, картограммаларды дайындау, оларды ауыстыру, қауырсындарды сиямен толтыру, аспаптарды «О»-ға тексеру 6. Жылыту жүйесінің қалану жағдайын бақылау 7. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен қондырғыны (жабдықты) іске қосуды, тоқтатуды жүргізу және оны режимге шығару 8. Құлыптардың, дабылдардың жай-күйі мен жарамдылығына тексеру жүргізу 9. Технологиялық процесті қолмен басқару режимінен автоматты басқару режиміне және керісінше ауыстыруды (реттегіштерді ауыстыру) жүзеге асыру 10. Бақылау-өлшеу аспаптарының (БӨА) көрсеткіштерін, қызмет көрсетілетін жабдықтың жарамдылығына бақылау жүргізу 11. Қосалқы жабдықты жарамды күйде ұстау және оның дайындығын тексеру 12. Жабдықты шағын жөндеуден өткізу немесе жекелеген бөлшектерді ауыстыру (майұстағышты тығыздағыштар, болттар, клапандар, манометрлер және т. б.)

		Білімдер:	
		4-разряд үшін (БСН 3): 3-разряд білімдеріне қосымша: 1. Технологиялық процестер, қызмет көрсетілетін қондырғылардың схемалары мен карталары 2. Технологиялық жабдықтың, бақылау-өлшеу құралдарының, құбырлардың, арматураның құрылысы, процестің барысына және өнімнің сапасына әсер ететін факторлар 3. Технологиялық нұсқаулықтарға және басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес жабдықты іске қосу (тоқтату) қағидалары мен ерекшеліктері. 4. Пайдалану ережелері мен ерекшеліктері, өндірістік қуаттар, техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері, жабдықтың мақсаты мен жұмыс режимдері (оның ішінде сорғылар, желдету, құбырлар, ыдыстар, сүзгілер және т. б.) 5. Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт және газ қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар мен ережелер 6. Шикізаттың, реагенттердің және өндірілетін өнімнің физикалық-химиялық қасиеттері, шикізат пен өнімдерге арналған МЕМСТ	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Орындаушылық Дербестік Зейінділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Мұнай және газ өңдеу шебері	
	4	6-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
	4	5-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
	3	4-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
3	3 разрядты технологиялық қондырғылар операторы		
17. Кәсіптің карточкасы «Технологиялық қондырғылардың операторы»:			
Топтың коды:	8187-1		
Қызмет атауының коды:	8187-1-011		
Кәсіптің атауы:	Технологиялық қондырғылардың операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. Технологиялық қондырғылар операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 3-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 4-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 5-разрядты технологиялық қондырғылар операторы 6-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайды, ілеспе, табиғи газды, газ конденсатын, тақтатастарды қайта өңдеу, автоматтандыру құралдары мен бақылау-өлшеу құралдарын пайдалану, технологиялық қондырғыларды жөндеу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай, мұнай өнімдерін қайта өңдеу қондырғыларындағы технологиялық жабдықтардың жарамдылығы мен жұмысқа қабілеттілігін бақылау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Мұнай, мұнай өнімдерін қайта өңдеу қондырғыларындағы технологиялық жабдықтардың жарамдылығы мен жұмысқа қабілеттілігін бақылау		

Дағды 1:
Технологиялық процесті жүргізу, ауытқуларды анықтау және дер кезінде жою

Машықтар:

5-разряд үшін (БСН 4):

4-разряд дағдыларына қосымша:

1. Жұмыс нұсқаулықтарына сәйкес мұнай, мұнай өнімдерін, газды, тақтатас пен көмірді қайта өңдеу жөніндегі II санаттағы қондырғыларда технологиялық процесті жүргізу және жабдықтардың жұмысын бақылау
2. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен I санаттағы қондырғыларда технологиялық процесті жүргізу
3. Бақылау-өлшеу құралдарының көрсеткіштері және талдау нәтижелері бойынша технологиялық режимнің сақталуын, шикізат пен өндірілетін өнімдердің сапасын бақылау.
4. Шикізат, өнім, реагенттер, катализаторлар, отын-энергетикалық ресурстарының шығынын есепке алуды бақылау
5. Кезекшілікті қабылдау және тапсыру журналын жүргізу
6. Біліктілігі анағұрлым жоғары оператордың басшылығымен қондырғыны (жабдықты) іске қосуды, тоқтатуды және оны режимге шығаруды жүзеге асыру
7. Құлыптардың, сигнализацияның жай-күйі мен жарамдылығын тексеру
8. Реттегіштерді технологиялық процесті қолмен басқару режимінен автоматты басқару режиміне ауыстыру және керісінше
9. БӨА көрсеткіштеріне, қызмет көрсетілетін жабдықтың жарамдылығына бақылау жүргізу
10. Қосалқы жабдықты жарамды күйде ұстау және оның дайындығын тексеру
11. Жабдықты шағын жөндеуден өткізу немесе жекелеген бөлшектерді (майұстағышты тығыздағыштар, болттар, клапандар, манометрлер және т. б.) ауыстыру

6-разряд үшін (БСН 4):

5-разряд дағдыларына қосымша:

1. Жұмыс нұсқаулықтарына сәйкес мұнай, мұнай өнімдерін, газ, тақтатас және көмірді қайта өңдеу жөніндегі I санаттағы қондырғылардағы жабдықтардың жұмысын бақылау
2. Технологиялық процестің туындайтын ауытқуларын және апаттарын жою
3. Технологиялық операциялардың қауіпсіз орындалуын және қондырғы персоналының жабдықты пайдалануын қамтамасыз ету
4. Технологиялық нұсқаулықтардың талаптарына сәйкес ауысымда блок персоналына басшылықты жүзеге асыру және бағынысты персоналды жұмыс орындарына орналастыру
5. Персоналды жұмыстарды орындаудың, жабдықтарды пайдаланудың және технологиялық режимді жүргізудің қауіпсіз әдістері мен тәсілдеріне оқыту
6. Ауысым/қондырғы бастығының нұсқауы бойынша технологиялық процестің берілген режимнен ауытқуын жою, жабдықтың жұмысын қалыпқа келтіру, өнімділікті өзгерту, шикізатты, реагенттерді, энергия ресурстарын пайдалануды оңтайландыру және т. б. мақсатында ілмекті-реттеу арматурасының көмегімен жабдықтың жұмысына өзгерістер енгізу.
7. Технологиялық процесті жүргізу бойынша бастапқы құжаттаманың дұрыс және уақтылы ресімделуін қамтамасыз ету

		Білімдер:	
		<p>5-разряд үшін (БСН 4): 4-разряд білімдеріне қосымша: 1. Технологиялық процестер, қызмет көрсетілетін қондырғылардың схемалары мен карталары 2. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылымы 3. Шикізаттың физикалық-химиялық қасиеттері 4. Реагенттер мен өндірілетін өнімдер, шикізат пен өнімдерге арналған МЕМСТ</p> <p>6-разряд үшін (БСН 4): 5-разряд білімдеріне қосымша: 1. Технологиялық процестер, қызмет көрсетілетін қондырғылардың схемалары мен карталары, технологиялық жабдықтың кинематикалық және электрлік схемалары 2. Зауыттың негізгі қондырғыларының схемалық схемалары және олардың өзара байланысы, өндіріс технологиясы 3. Қондырғыны сыртқы коммуникацияларға және жалпы зауыттық шаруашылықтың технологиялық объектілері арасында қосу (ажырату, ауыстыру) тәртібі 4. Технологиялық жабдықтағы ақаулардың түрлері және олардың пайда болу себептері 5. Жедел және техникалық құжаттаманың мақсаты, оны ресімдеу, қолдану тәртібі</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Орындаушылық Дербестік Зейінділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Мұнай және газ өңдеу шебері	
	4	6-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
	4	5-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
	3	4-разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
	3	3 разрядты технологиялық қондырғылар операторы	
18. Кәсіптің карточкасы «Желілік құбыр жүргізуші»:			
Топтың коды:	7126-2		
Қызмет атауының коды:	7126-2-002		
Кәсіптің атауы:	Желілік құбыр жүргізуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. § 9-13 Желілік құбыр жүргізуші (2-5) разрядты		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалды біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Желілік құбыр жүргізуші (2-5) разрядты	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Құбырлардың жабдықтары мен құрылыстарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құбыржолда қосалқы жұмыстарды орындау 2. Құбырға арналған слесарлық жұмыстарды орындау 3. Құбырларда жөндеу жұмыстарын орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Құбыржолда қосалқы жұмыстарды орындау		

Дағды 1:
Құбырды жөндеуге
дайындау

Машықтар:

2-разрядқа

1. Құбырлардың траншеяларын ашу, дәнекерлеу, үрлеу және сынау кезінде, бекіту арматурасын, су жинағыштарды және құбырдағы басқа да құрылғылар мен құрылыстарды жөндеу кезінде жұмыстарды орындау
2. Газдалған құдықтар мен қазаншұңқырларда жұмыс істейтіндерді "сақтандыру"
3. Құбырларды тоттан және ақаулы жабындылардан тазарту арқылы ескі оқшаулауды алып тастау
4. Суды дренаждау жүргізу
5. Траншеялар мен шұңқырларды жабу
6. Аумақты және үй-жайларды тазарту және ретке келтіру
7. Апат, қалпына келтіру жұмыстары орындарын қоршау

3-разрядқа

1. Газ кесуден және дәнекерлеуден кейін құбырлардың жиектерін тазарту және өңдеу
2. Құбырларды, буындарды, тораптар мен жабдықтарды тасымалдауға арналған көтергіш- такелаждық құрылғыларды орнату
3. Құбырды төсеу үшін траншеяларды жоспарлау
4. Бөренелерді, бөлінділерді, тақтайларды ағытып траншеялар мен қазаншұңқырлардың қабырғаларын бекіту кезінде ұсталық жұмыстарды орындау; сырлау және сырлау құрамдарын дайындай отырып, магистральдық құбырлардың құрылыстарын жөндеу кезінде қолмен қарапайым сырлау жұмыстары; салынған магистральдық құбырларда күрделі емес сылақ жұмыстары, сондай-ақ құдықтарды торкреттеу және гидрооқшаулау
5. Крандар мен ысырмаларды ашу және жабу
6. Шам арқылы газды шығару
7. Құбырда резеңке шарлар мен балшық тығындарды орнату
8. Бекіту арматурасын орнату және ауыстыру бойынша жұмысқа қатысу
9. Коррозияға қарсы оқшаулауды жағу үшін құбырлардың бетін дайындау
10. Астарлар және битумды мастиканы әзірлеу

4-разрядқа

1. Құбырда тораптарды монтаждау/бөлшектеу жүргізу
2. Арматуралар мен үлгілік бөліктерді эскиздер бойынша орналастыру және орнату
3. Бекіту арматурасын, тораптарды және құбырлардың жекелеген бөліктерін нығыздау

5-разрядқа

1. Құбыр жолдары мен монтаждау тораптарының учаскелерін үрлеу және сығымдау
2. Әр түрлі ойықтар, бұрулар мен арматуралар үшін белгілеулер жасау
3. Құбырдың төменгі жерлерінде конденсаттың болуын тексеру

	<p>Білімдер:</p> <p>2-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Магистральдық құбырлар мен оның құрылыстарын техникалық пайдалану қағидалары 2. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану тәртібі 3. Бөлінген белдеуді және күзет аймағын қадағалау қағидалары 4. Жер жұмыстарын орындау тәртібі 5. Көтеру-такелаж айлабұйымдарының құрылғысы 6. Бекітілген учаскенің технологиялық схемасы 7. Мұнай және мұнай өнімдері құбырларының объектілерін жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі 8. Қорғау аймақтарына нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары <p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбыр кесектерін дәнекерлеуге дайындау ережесі 2. Бекіту құрылғыларының орналасу схемасы 3. Фасонды бөлшектер мен бекіту арматурасын орнатуға қойылатын талаптар 4. Пневматикалық құралмен жұмыс істеу әдістері 5. Құбырларға коррозияға қарсы оқшаулауды салу мақсаты, қасиеттері және ережесі <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбырларды монтаждау ережесі 2. Арматураны және үлгілік бөліктерді белгілеуге арналған техникалық шарттар 3. Гидропресстер құрылғысы <p>5-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбырларды үрлеу және сығымдау ережесі 2. Құбырларды, ыдыстар мен ауыстырып қосу тораптарын сынау нормалары
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Дағды 2: Құбырдағы қалпына келтіру жұмыстарына қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбырларды ортаға дәл келтіру 2. Диаметрі 200 мм-ден кем құбырларды бүгу 3. Құбыр ұштарын түзету 4. Топырақты жаймалау 5. Құбырларға оқшаулауды жағу <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диаметрі 200 мм-ден жоғары құбырларды бүгу 2. Құбыр мен арматурада газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің ағуын жою 3. Ысырмаларға тығыздамаларды толтыру және тарту 4. Конденсат жинағыштарға тексеру жүргізу 5. Су және бу құбырлары желілерінде қалпына келтіру жұмыстарын орындау <p>5-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дәнекерлеу өндірісі бар құбырларда қалпына келтіру жұмыстарын орындау

		<p>Білімдер:</p> <p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбыр кесектерін дәнекерлеуге дайындау ережесі 2. Құбырларға коррозияға қарсы оқшаулауды салу мақсаты, қасиеттері және ережесі <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конденсат жинағыштардың орналасу схемасы және құрылғысы 2. Газ бен мұнайдың ағуын анықтау және жою нұсқаулығы мен ережесі <p>5-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дәнекерлеу ісінің негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Құбырға арналған слесарлық жұмыстарды орындау	Дағды 1: Бұйымдарды слесарлық өңдеу	Машықтар:
		<p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлшектерді, құбырларды слесарлық өңдеуді жүргізу 2. Бұrandаны кесуді жүзеге асыру 3. Тесік бұрғылау
		Білімдер:
		<p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлшектерді слесарлық өңдеу ережесі мен тәсілдері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Құбырларда жөндеу жұмыстарын орындау	Дағды 1: Құбырлар бұйымдары мен жабдықтарын жөндеу	Машықтар:
		<p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қарапайым ұсталық, құрылыс құралдарын жөндеу және бекіту бөлшектері мен күрделі емес бұйымдарды жасау
		<p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жоғары қысымды ілмекті және сақтандырғыш арматураны тексеру мен жөндеуді жүзеге асыру 2. Су және бу құбырлары желілерінде орнатылған арматураны жөндеу
		<p>5-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ысырмалар мен крандарды тексеру мен жөндеуді жүзеге асыру 2. Мұнай өнімдерін айдау, газ тарату станцияларының (пункттерінің) және авариялық- жөндеу пункттерінің жабдықтарына тексеру мен жөндеуді жүзеге асыру
		Білімдер:
		<p>3-Разряд</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұста, балташы, сылау және сырлау жұмыстарын орындау ережесі <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбырдың, су және бу құбырларының бекіту арматурасының мақсаты және құрылысы <p>5-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбырлардың барлық құрылыстарының схемасы мен құрылысы 2. Құбыржолдардың орналасу схемасы және мұнай өнімдерін айдайтын, газ тарату станциялары (пункттері) мен авариялық-жөндеу пункттерінің жабдығы

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Құбырдағы монтаждау және бөлшектеу жұмыстары	Машықтар:	
		4-разрядқа 1. Су және бу құбырларының желілерінде орнатылған арматураны монтаждау және бөлшектеуді жүзеге асыру	
		5-разрядқа 1. Дәнекерлеу өндірісі бар құбырларда монтаждау жұмыстарын орындау, бақылау- өлшеу аспаптарын бөлшектеу және орнату, өтпелерді, захлестерді және катушкаларды монтаждау	
		Білімдер:	
		4-разрядқа 1. Құбыр арматурасының мақсаты және құрылысы	
		5-разрядқа 1. Өткелдерді, захлестерді және катушкаларды монтаждауға қойылатын талаптар	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Зейінділік Орындаушылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі техник	
19. Кәсіптің карточкасы «Желілік қараушы»:			
Топтың коды:	8131-9		
Қызмет атауының коды:	8131-9-163		
Кәсіптің атауы:	Желілік қараушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	34-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (34-шығарылым) бекіту туралы" 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. § 7-8 Желілік қараушы (3-4) разрядты		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Желілік қараушы (3-4) разрядты		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Магистральдық құбырлардың желілік бөлігінің техникалық жай- күйін тексеру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Нормативтік- техникалық құжаттама талаптарына сәйкес мұнай және мұнай өнімдері құбырларының трассасын ұстау 2. Құбыр объектілерін ұстау	
	Қосымша еңбек функциялары:		

Еңбек функциясы 1: Нормативтік- техникалық құжаттама талаптарына сәйкес мұнай және мұнай өнімдері құбырларының трассасын ұстау	Дағды 1: Құбыр трассасын қарау	Машықтар: 3-разрядқа 1. Құбыр трассасының бір тіректі учаскесін көзбен шолып қарауды орындау 4- разрядқа 1. Жағалау бекіністерінің, қоршаулардың, көп жіпті құбыр учаскелерінің іргетастарының жай- күйін деформациялардың, орын ауыстырулардың, салулардың, учаскелердің жалаңаштануының болуына тексеру және бағалауды орындау
		Білімдер: 3-разрядқа 1. Магистральдық құбырларды техникалық пайдалану қағидалары 2. Бөлінген бөлдеуді және күзет аймағын қадағалау қағидалары 3. Магистральдық құбырдың бекітілген учаскесінің технологиялық схемасы 4-разрядқа 1. Бір желілік немесе көпжіпті құбыр трассасының бекітілген учаскесі және ондағы құрылыстардың орналасуы 2. Телемеханиканың бақылау пункттерінің және электрхимиялық қорғау объектілерінің құрылысы 3. Топырақ пен топырақтың құрылымы мен құрамы, топырақты шайылудан қорғау тәсілдері, жылжымалы топырақты бекіту, трасса бойындағы судың ағуын болдырмау, құбырдың қорғау аймағында жыралар мен шұңқырлардың өсуі 4. Аумақтарды санитарлық күтіп- ұстауға қойылатын талаптар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Құбыр трассасы учаскесін тазалау	Машықтар: 3-разрядқа 1. Ағаш-бұта өсімдіктерінен, бөгде заттардан тазарту үшін желілік бекіту арматурасының учаскелерін анықтау, шөпті шабу 2. Жұмыстар орындалғаннан кейін аумақ пен үй-жайларды ретке келтіру
	Білімдер: Разряд 3 1. Магистральдық құбыр объектілерін жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Дағды 3: Құбыр трассасындағы қосалқы жұмыстар	Машықтар: 3-разрядқа 1. Белгілерді, жазуларды, плакаттарды, тақтайшаларды, бұғаттау және сигнал беретін құрылғыларды орнату 2. Құбырлардың желілік бөлігінде конструктивтік элементтердің лак- бояу жұмыстарын орындау 4-разрядқа 1. Өрме клеткаларын, тас сызбаларын, одерновкаларды және т. б. жасай отырып, жыраларды, жағалауларды нығайту бойынша жұмыстарды орындау. 2. Құбырдың күзет аймағында бөгде заттарды жою, өскіндерді, бұталар мен ағаштарды кесу жөніндегі жұмыстарды орындау	

		<p>Білімдер:</p> <p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қорғау аймақтарына нормативтік- техникалық құжаттаманың талаптары 2. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану тәртібі 3. Қаріптер нысанына және құбырлардың трассаларын, бөгде ұйымдардың коммуникацияларымен қиылысуларды, табиғи және жасанды кедергілерді, репер белгілерін, ескерту жазбаларын, плакаттарды, тақтайшаларды, блоктау және сигнал беру құрылғыларын белгілеу белгілерінің түстік рұқсатына қойылатын талаптар 4. Құбыр жолдары трассасын белгілеу белгілерін, бөгде ұйымдардың коммуникацияларымен қиылысуларды, табиғи және жасанды кедергілерді, қоршауларды, ескерту белгілерін, плакаттарды, жазуларды орнату орындары 5. Жазуларды, оның ішінде трафареттерді пайдалана отырып бояу және жағу ережесі 6. Тазалауға арналған ерітінділердің құрамы және бояу кезінде қолданылатын құралдарды, жаққыштарды жуу және тазалау тәсілдері 7. Слесарлық іс негіздері <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жағалық бекіністерді, өрме клеткаларын, тас сызбаларын, одерновкаларды және т. б. құру тәсілдері. 2. Жер жұмыстарын орындау тәртібі 3. Құбыр трассасын ағаш-бұта өсімдіктерінен тазарту тәсілдері 4. Уақытша құрылыстарды, стеллаждарды орналастыру тәсілдері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 4: Құбыр объектілерін жөндеу	<p>Машықтар:</p> <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кран алаңдарының қоршауларын, құбыр ішілік құрылғыларды іске қосу және қабылдау алаңдарын, үрлеу және сору шамдарының тірек тумбаларын, құдықтарды, километрлік бағаналар айналасындағы көпірлерді, іргетастарды, бекітпе тіректерін жөндеуді орындау 2. Су өткізу құрылыстарын жөндеуді орындау 3. Құбырлардың авариялық қорының стеллаждарын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды орындау <p>Білімдер:</p> <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өзендер мен құдықтардың көп жіпті өткелдерінде ауыстырып қосу схемасы 2. Слесарлық іс
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Құбыр объектілерін ұстау		

<p>Дағды 1: Мұнай және мұнай өнімдері құбырлары объектілерінің техникалық жай-күйін техникалық жарамды күйде қарау, бақылау жүргізу және қолдау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құдықтарды тексеру 2. Құбырлардың магистральдық бөлігінің әуе өткелдерін қарау 3. Құбыр және сақтандырғыш арматураны тексеру <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбырдың және трассаның, жабдық жұмысының жай-күйінің нормалары мен ережелерінен ауытқуларды анықтау 2. Құбырлардың, материалдар мен құралдардың авариялық қорының жағдайын бағалау 3. Бөгде ұйымдардың көп жіпті құбыр учаскесінің күзет аймағында жұмыс жүргізуді бағалауы 4. Сыртқы белгілері бойынша мұнай мен мұнай өнімдерінің ағып кету орындарын анықтау <p>Білімдер:</p> <p>3-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бақылау-өлшеу аспаптарының құрылысы мен мақсаты 2. Өз учаскесіндегі крандар мен ысырмалардың конструкциясы және оларға қызмет көрсету 3. Магистральдық құбырлар мен оның құрылыстарының мақсаты 4. Мұнай, мұнай өнімдері мен газдың физикалық және химиялық қасиеттері 5. Бекіту арматурасын ашу және жабу және оның герметикалығын тексеру кезіндегі операциялардың кезектілігі 6. Құбыр арматурасының түрлері, мақсаты, құрылысы, пайдалану ережелері, техникалық, конструктивтік ерекшеліктері мен сипаттамалары 7. Құбырлар учаскелерінің конструктивтік және технологиялық сипаттамалары 8. Магистральдық құбыр объектілерін жоспарлы тексерулердің құрамы, тәртібі және орындалу мерзімділігі <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құбыр арматурасының, құбырдың желілік бөлігінің жабдықтарының түрлері, мақсаты, құрылысы, пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу ережесі, техникалық, конструктивтік ерекшеліктері мен сипаттамалары 2. Қорғау аймақтарына нормативтік-техникалық құжаттаманың талаптары 3. Құбыр арматурасының герметикалығының белгілері 4. Күзет аймағында ақаулар, ауытқулар, бұзушылықтар, шайылулар, зақымданулар анықталған жағдайдағы іс-қимыл тәртібі
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Аспаптардың көрсеткіштерін есепке алу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-разрядқа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аспаптардың көрсеткіштерін алу 2. Тиісті журналдарда жазба жүргізу, деректерді беру, ауысымды қабылдау-тапсыру бойынша жұмыстарды орындау 3. Өз құзыреті шегінде есепке алу құралдарын пайдалану 4. Байланыс және сигнал беру құралдарын пайдалану

		Білімдер:
		4-разрядқа 1. Магистральдық мұнай құбырында орнатылған аспаптардың сипаттамалары 2. Құжаттарды ресімдеу, ауысымды қабылдау-тапсыру тәртібі 3. Байланыс құралдарын пайдалану ережесі 4. Өндірістік сигнал берудің жұмыс принципі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Зейінділік Орындаушылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Желілік құбыр жүргізуші

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

20. Мемлекеттік органның атауы:
21. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
«Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығы» АҚ
Жоба жетекшісі:
Маркенов С.С.
Орындаушылар:
Туяков Ж.К., +7 (717) 253 33 73, zh.tuyakov@iasng.kz
22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:
23. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -
24. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -
25. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2022 г.
26. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2025 г.